

Evenwichtigheid: consistentie in besluitvorming

Het wijzigende pensioenlandschap vraagt om veel besluiten van het fondsbestuur. Bij een groot deel van deze besluiten staat de evenwichtige belangenafweging centraal. Vooruitlopend op eventuele wettelijke criteria, biedt deze uiting hiervoor een handvat. Wij doen een voorstel voor een evenwichtigheidskader met als doel om de consistentie in de besluitvorming te waarborgen. Het evenwichtigheidskader is een vertrekpunt voor een gestructureerde discussie rondom de evenwichtige vormgeving van beleid.

Inleiding en doel

In de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel liggen er belangrijke besluiten op tafel bij fondsbestuurders. Voor deze besluiten is het bij (concept)wetgeving verplicht om de evenwichtigheid aan te tonen. Bij het ene besluit is dit meer evident dan bij het andere besluit. Hierbij loert het gevaar van “cherry picking”: bij het ene besluit worden de argumenten gebruikt die in dat geval goed uitkomen en bij het andere besluit wordt er juist gekeken naar hele andere elementen.

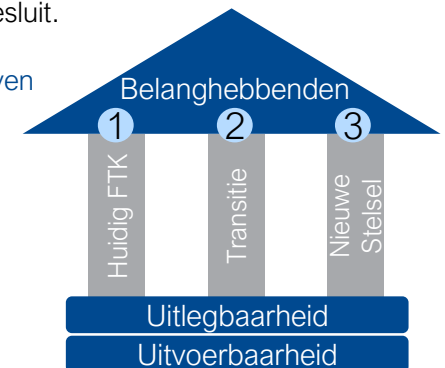
Om bij de besluitvorming tijdens de transitie naar het nieuwe stelsel (en ook straks binnen het nieuwe stelsel) consistente stappen te doorlopen, doen wij een voorstel voor een evenwichtigheidskader. Door dit evenwichtigheidskader consequent toe te passen en het gevolgde proces hierbij goed vast te leggen, wordt tevens gewerkt aan dossiervorming. Dit helpt bij de uitlegbaarheid van besluiten en bij het mitigeren van het juridisch risico. **Het gaat er hierbij niet om dat het evenwichtigheidskader direct uitsluitel biedt, maar het biedt een handvat voor een gestructureerde discussie rondom de evenwichtige vormgeving en de onderbouwing van het besluit.**

Voordelen van het evenwichtigheidskader

- **Consistente besluitvorming:** Besluiten worden steeds langs dezelfde assen en maatstaven gehaald.
- **Discussies op het juiste moment:** Van te voren vastleggen wat wel en niet wordt meegenomen bij evenwichtigheidsvraagstukken. Het is beter om dit vooraf te doen, dan achteraf of op het moment waarop de besluiten genomen moeten worden.
- **Verkleinen juridisch risico:** het evenwichtigheidskader biedt handvatten voor de vastlegging van besluiten inzake evenwichtigheid.
- **Uitlegbaarheid:** het evenwichtigheidskader draagt bij aan de waarborging dat besluiten uitlegbaar zijn.

In het evenwichtigheidskader onderscheiden wij drie pijlers: (1) huidig FTK, (2) Transitie en (3) Nieuwe stelsel. Door het concretiseren van de doelstellingen voor elke pijler, het toetsen van een besluit aan deze doelstellingen (terugkijkend en vooruitkijkend) en op evenwichtigheid binnen elke pijler, worden alle dimensies op consistente wijze meegewogen in het uiteindelijke besluit.

Binnen elke pijler worden de perspectieven van de verschillende belanghebbenden bekeken. Daarnaast dient het besluit uitlegbaar en uitvoerbaar te zijn.

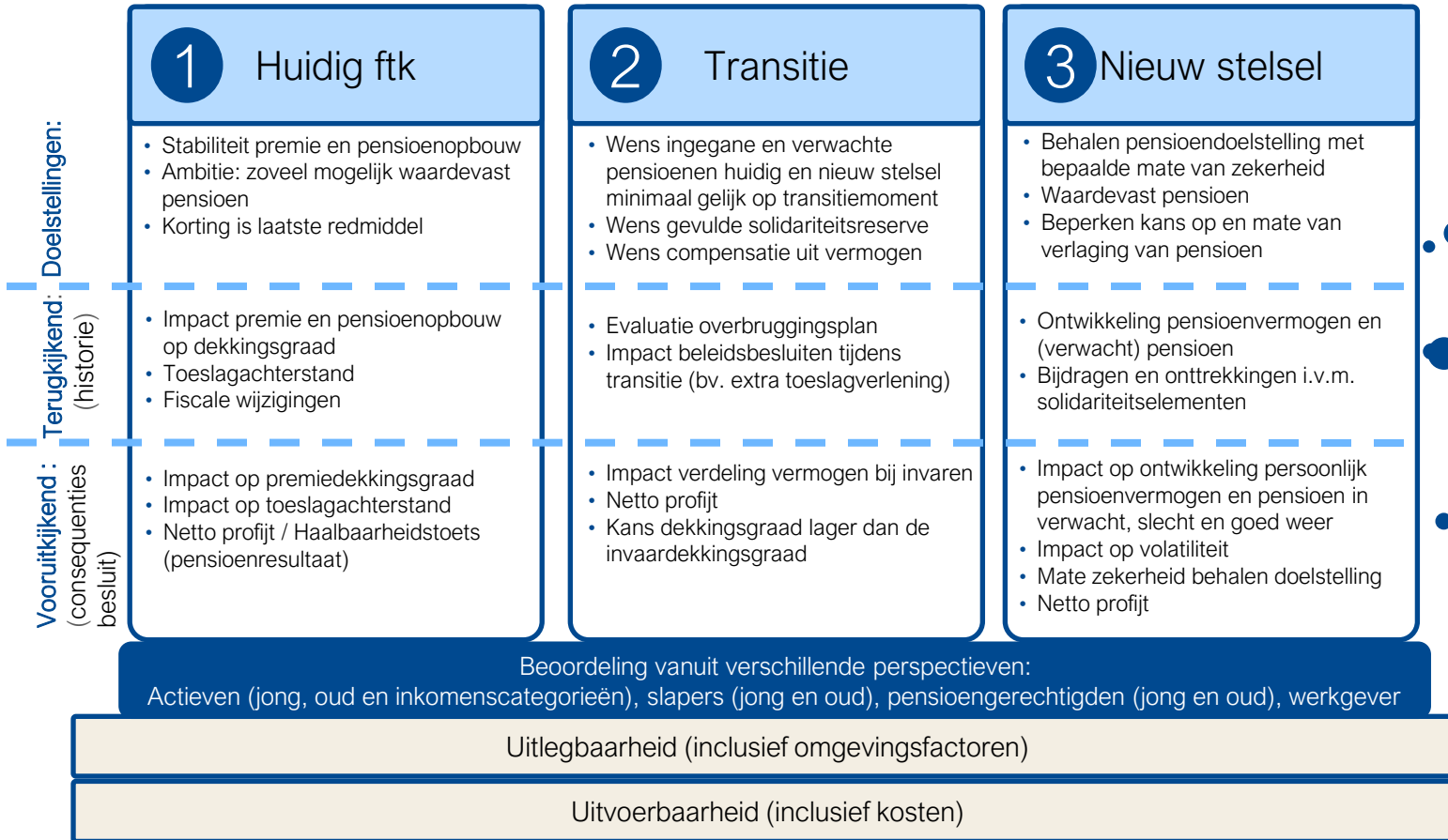

Het opstellen van het evenwichtigheidskader

Bij het opstellen van het evenwichtigheidskader worden de volgende stappen doorlopen:

- 1) Stel doelstellingen en uitgangspunten vast voor elk van de drie pijlers. **Neem daarbij ook de input en opdracht vanuit sociale partners mee.** Elke pijler kent andere doelstellingen. Zo zijn de doelstellingen in de transitie anders dan in het huidig FTK. Uitgangspunten kunnen ook in grote mate overkoepelend zijn.
- 2) Maak doelstellingen meet- en toetsbaar. Stel voor iedere doelstelling criteria vast waar deze aan getoetst kunnen worden. Dit kan zowel kwalitatief als kwantitatief.
- 3) Inventariseer voor de verschillende belanghebbenden welke relevante gebeurtenissen in het verleden hebben plaatsgevonden, die het bestuur wil meewegen in de beoordeling van de evenwichtigheid.
- 4) Ga aan de slag met het evenwichtigheidskader, scherp het aan en maak het werkbaar binnen het eigen fonds.

Voorbeeld uitwerking - overzicht

Pijler 1 sluit aan bij hoe het fondsbestuur nu aankijkt tegen evenwichtigheid.

Bij het invaren vindt in beginsel een afrekening plaats van de eerste twee pijlers. Na implementatie van het nieuwe stelsel is alleen nog de laatste pijler relevant.

Houd bij het opstellen van het evenwichtigheidskader ook rekening met de zwaarte van de verschillende principes. Het is aan het fondsbestuur om de uiteindelijke afweging te maken.

Voorbeeld uitwerking

Merk op dat bovenstaande een voorbeeld is. Het fondsbestuur stelt vast wat de doelstellingen en maatstaven zijn en welke gebeurtenissen wel en niet meegenomen worden bij de beoordeling van de evenwichtigheid. Het evenwichtigheidskader is een groeidocument en bedoeld om een zinvolle discussie te hebben. Indien een maatstaf nog niet is opgenomen, kan deze later worden toegevoegd. Het overzicht en stappenplan kan worden gebruikt bij ieder besluit dat de evenwichtigheid raakt.

Vooruitlopend op nadere guidance

Naar verwachting volgen er nog richtlijnen voor de beoordeling van de evenwichtigheid op wettelijk niveau. Zodra deze richtlijnen bekend zijn kan het evenwichtigheidskader verder aangescherpt worden.

Voorbeeld toepassing

Met ingang van 1 juli 2022 zijn de toeslagregels versoepeld door een Algemene Maatregel van Bestuur (AMVB). Het is toegestaan om toeslag te verlenen bij een dekkingsgraad van 105% of hoger, mits de intentie bestaat om het opgebouwd pensioen in te varen in het nieuwe stelsel. Echter, voor het verlenen van toeslag is de onderbouwing van de evenwichtigheid vereist. In dit voorbeeld wordt op hoofdlijnen (kwalitatief) geschetst hoe het evenwichtigheidskader hierbij kan helpen.

Vraag 1: Bij welke pijler wordt de evenwichtigheid geraakt?

1 Huidig FTK: ja besluit heeft impact.

Terugkijkend: de ambitie van het fonds is het streven naar een zoveel mogelijk waardevast pensioen. Het fonds heeft een toeslagachterstand opgelopen in de afgelopen jaren.

Vooruitkijkend: een toeslagverlening verhoogt het pensioen van alle deelnemers. Prognoseberekeningen (bv. haalbaarheidstoets) laten zien dat ouderen hier meer van profiteren dan jongeren. Door het verlenen van toeslag daalt de dekkingsgraad en neemt de kans op korting in de komende jaren toe en neemt de kans op toeslagverlening af.

2 Transitie: ja, besluit heeft impact.

Terugkijkend: n.v.t.

Vooruitkijkend: Extra toeslagverlening verlaagt het beschikbare vrije vermogen om toe te kennen op het transitie-moment. Berekeningen laten zien dat het beschikbaar vermogen bij extra toeslagverlening relatief meer toekomt aan ouderen. Er vindt een verschuiving plaats tussen leeftijdsgroepen. Prognoseberekeningen laten zien dat de kans dat de dekkingsgraad lager wordt dan de gewenste dekkingsgraad bij invaren toeneemt.

3 Nieuw stelsel: nee, besluit heeft geen impact op de evenwichtigheid in het nieuwe stelsel.

Echter, er kan wel gereflecteerd worden wat er in het nieuwe stelsel zou gebeuren.

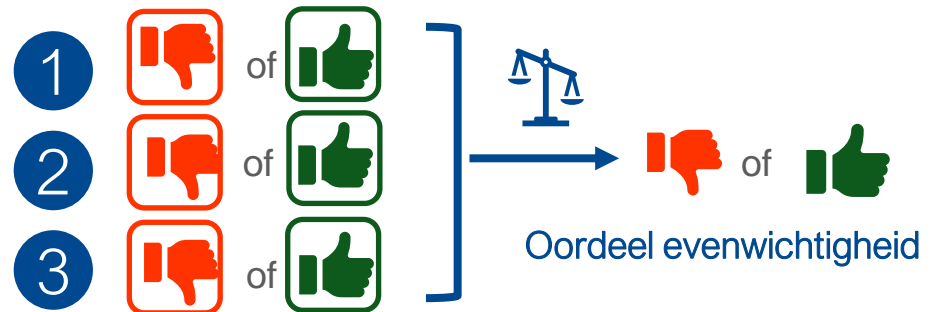
Terugkijkend: Als het nieuwe stelsel van toepassing was geweest waren de pensioenen in de afgelopen jaren (meer) verhoogd.

Vooruitkijkend: Als het nieuwe stelsel van toepassing was geweest zouden de pensioenen in het komende jaar mogelijk verlaagd worden (tenzij bijvoorbeeld het spreiden van resultaten uit het verleden of een solidariteitsreserve dit zou voorkomen).

Vraag 2: Beoordeelt u het besluit binnen elke pijler als evenwichtig?

Vraag 3: Beoordeelt u het besluit als uitlegbaar en uitvoerbaar?

Vraag 4: Hoe beoordeelt u (de evenwichtigheid van) het besluit in zijn totaliteit?

Verder praten?

Lonneke Thissen

Lonneke.Thissen@sprekelsenverschuren.nl

Marc Stougie

Marc.Stougie@sprekelsenverschuren.nl

Maurice Burggraaf

Maurice.Burggraaf@sprekelsenverschuren.nl

Onze specialismen

Investment Consulting			Data Oplossingen
Legal			Risicomanagement
Compliance			Transitiemanagement
Actuariaat			Pensioenadvies